

ผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม ความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี*

Effects of Organizing Activities by Using Drama Techniques in Promoting Safety Behaviors of Four Year Old Children

พัชรา พานทองรักษ์ (Patchara Pantongruk)**

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (Sasilak Khayankij)***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปีก่อนและหลังการทดลอง 2) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปีระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้เทคนิคละครกับกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดกิจกรรมแบบปกติ และ 3) ศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยระหว่างเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครกับเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) ปีการศึกษา 2559 สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง จำนวน 32 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 16 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสองกลุ่มวัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองรวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี แบบคู่ขนาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรม เทคนิคละคร พฤติกรรมความปลอดภัย เด็กปฐมวัย

* บทความฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษก

** นิสิตปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the effects of organizing activities by using drama techniques on safety behaviors of four year old children before and after the experiment, 2) to study the effects of organizing activities on safety behaviors of four year old children after the experiment between experimental group and control group, and 3) to study retention of safety behaviors between experimental group and control group. The sample were 32 children studying in second level kindergarteners from Lampang Municipality School 5 under Lampang Department of Local Administration, samples were divided into two groups, 16 children for the experimental group and 16 children for the control group. Drama techniques were used to organize activities for the experimental group and conventional method was used to organize activities for the control group. The research duration was 10 weeks. This research was multiple group time series design. The research instruments were parallel assessment form of four year old children's safety behaviors. The data was statistically analyzed by using means, standard deviation, t-test, and repeated ANOVA.

The research result were as follows: 1) After the experiment, the experimental group had the safety behaviors mean scores higher than before the experiment at .05 significant level. 2) After the experiment the experimental group had the safety behaviors mean scores higher than that of control group at .05 significant level. 3) After the experiment, the experimental group had higher retention of safety behaviors than that of control group at .05 significant level.

Keywords: Organizing Activities, Drama Techniques, safety behaviors, early childhood.

ความเป็นมา/ความสำคัญของปัญหา

ความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจ โดยเฉพาะการป้องกันอุบัติเหตุในเด็กปฐมวัย ซึ่งนำมาสู่สาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร สอดคล้องกับสถิติการเกิดอุบัติเหตุจนถึงเสียชีวิตของเด็กปฐมวัย ระหว่างปี 2545 – 2557 อันดับหนึ่งคือ การบาดเจ็บและการได้รับสารพิษ อันดับ 2 คือ การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร (อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์, 2559) อุบัติเหตุการพลัดตกที่สูงและหกล้ม การอุดต้นทางเดินหายใจ การบาดเจ็บที่ตา ความร้อนลวกและอันตรายจากไฟฟ้า การถูกประตูหนีบ ของมีคมบาดหรือแทง และถูกสัตว์กัดหรือแมลงต่อย ยังเป็นสาเหตุการบาดเจ็บและเสียชีวิตในเด็กอายุ 5-9 ปีอีกด้วย (Center for Disease Control and Prevention, 2011) จังหวัดลำปางถือเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจรสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ โดยการบาดเจ็บและเสียชีวิตสูงสุด ได้แก่ ขนคนเดินเท้า รถจักรยาน และจักรยานยนต์ (กระทรวงคมนาคม, 2555)

กระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยยังไม่ได้พัฒนาไปถึงขั้นการเข้าใจความสัมพันธ์ของความเป็นเหตุเป็นผล เด็กวัยนี้ยังอยู่ในโลกของจินตนาการ (Athey, 1995) คิดอย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นและสิ่งที่สัมผัส โดยให้ความสนใจได้เพียงมุมมองเดียวและมีความสนใจในเวลาจำกัด (Ginsburg & Oppen, 1969) ดังนั้น เด็กในวัยนี้จึงยังไม่สามารถป้องกันตนเองจากสถานการณ์อันตรายได้ และเป็นวัยที่บาดเจ็บได้ง่าย งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าเด็กไม่สามารถป้องกันตนเองจากสถานการณ์อันตรายได้ (Beck & Miltenberger, 2009; Poche, Yoder & Miltenberger, 1988) จึงต้องมีมาตรการในการป้องกันการเสียชีวิตและการบาดเจ็บ ได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย 2) การสอนเด็กให้ป้องกันตนเอง 3) การปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย ซึ่งวิธีการหนึ่งในสามที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ (Agran, Winn & Anderson, 1997 อ้างถึงใน Mobley & Evashevski, 2000) เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพและความปลอดภัย คือ การสอนให้เด็กป้องกันตนเองได้ (Wurtele et al, 1989; Hanley, Vanselow & Hanratty, 2014)

การสอนทักษะความปลอดภัยและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อป้องกันตนเองจากอันตรายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องได้รับความสนใจและดำเนินการ (Miltenberger et al, 2009) ความรู้เรื่องความปลอดภัยที่เด็กควรรู้ประกอบด้วย 6 เรื่อง ได้แก่ ความปลอดภัยในโรงเรียน การป้องกันอัคคีภัย ความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับโรงเรียน ความปลอดภัยในบ้าน ความปลอดภัยนอกบ้าน และความปลอดภัยจากสนามเด็กเล่น แต่จากข้อมูลการลงสำรวจปัญหาความปลอดภัยของเด็ก โดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นในโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนอนุบาลบริเวณใกล้เคียงในพื้นที่อำเภอเมืองลำปางด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย การสังเกตตามสภาพจริง ทำให้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาความปลอดภัยสำหรับเด็กอายุ 4 ปี ออกเป็น 2 หมวด คือ 1) ความปลอดภัยในบ้านและโรงเรียน ได้แก่ ความปลอดภัยจากสารพิษ และความปลอดภัยจากคนแปลกหน้า และ 2) ความปลอดภัยจากการใช้ถนน ได้แก่ ความปลอดภัยจากทางเท้า ความปลอดภัยจากการข้ามถนน และความปลอดภัยจากการโดยสารยานพาหนะ

การประยุกต์ใช้ละครและบทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัย (Vartianinen et al, 2004) เพราะละครสามารถนำไปใช้ได้กับเด็กในทุกช่วงวัยและช่วยให้เกิดการพัฒนาในหลายด้าน เพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนซ้ำ ๆ ในสถานการณ์จำลอง (Bowell & Heap, 2013) การสวมบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องยังเป็นรูปแบบหนึ่งของการนำเทคนิคละครเข้ามาใช้ เทคนิคละครไม่เพียงกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาความจดจำ และทักษะการทำงานร่วมกัน (Brown, 2012) เทคนิคละครช่วยให้เด็กได้พูดหรือแสดงออกมากกว่าสิ่งที่เนื้อหากำหนดให้พูดหรือทำ (McSharry & Jones, 2000) นำเด็กเข้าสู่เนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ ๆ สร้างความเข้าใจและความหมายใหม่ผ่านการเล่นละคร (Metcalf et al, 1984 อ้างถึงใน Varelas et al, 2010, McGregor, 2012; Sergi, 1991; & Smith, 1983)

ปัญหาความปลอดภัยและการบาดเจ็บในเด็กที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการสอนให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากสถานการณ์อันตรายเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับตัวเด็ก และการสอนโดยใช้เทคนิคละครมีส่วนช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความสนุกสนาน เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาความจดจ่อ ทักษะการทำงานร่วมกัน และช่วยนำเด็กเข้าสู่เนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ ๆ สร้างความเข้าใจและความหมายใหม่ผ่านการเล่นละคร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองจากอันตราย ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงและการบาดเจ็บของเด็กอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

- 1) หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครส่งผลให้เด็กอายุ 4 ปี มีพฤติกรรมความปลอดภัยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองหรือไม่
- 2) เด็กอายุ 4 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีพฤติกรรมความปลอดภัยสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติหรือไม่
- 3) เด็กอายุ 4 ปี ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่คงทนกว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติหรือไม่

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี ก่อนและหลังการทดลอง
- 2) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้เทคนิคละครกับกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดกิจกรรมแบบปกติ
- 3) ศึกษาความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยระหว่างเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครกับเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ใช้การศึกษาสองกลุ่มวัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 6 โรงเรียน ตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในการศึกษา 2559 ของโรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 16 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 16 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากคุณสมบัติและหรือตามเกณฑ์ คือ เด็กที่มีลักษณะหรือแนวโน้มของพฤติกรรมที่น่าไปสู่

การบาดเจ็บและอันตรายทั้งต่อตนเองหรือผู้อื่นใน 3 ลักษณะ ได้แก่ ร่องรอยการบาดเจ็บตามร่างกายจากอุบัติเหตุเล็ก ๆ น้อย เด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรง และการไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี แบบคู่ขนาน จำนวน 3 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสร้างแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัย

2.2 สร้างแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี แบบคู่ขนาน จำนวน 3 ชุด เนื้อหาที่วัด คือ ความรู้เรื่องความปลอดภัย และการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี แบ่งออกเป็น 2 หมวด คือ ความปลอดภัยในบ้านและโรงเรียน ได้แก่ สารพิษและคนแปลกหน้า และความปลอดภัยจากการใช้ถนน ได้แก่ การใช้ทางเท้า การข้ามถนน และการโดยสารยานพาหนะ แบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี แบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ความรู้เรื่องความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี เป็นแบบสอบถามรู้ประกอบด้วยข้อคำถามและคำตอบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ คะแนนรวม 10 คะแนน วัดความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยใน 2 หมวด ได้แก่ ความปลอดภัยในบ้านและโรงเรียน จำนวน 4 ข้อ และความปลอดภัยจากการใช้ถนนจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี เป็นมาตราประมาณค่าแบบแยกองค์ประกอบ (analytics rubric) 4 ระดับ ได้แก่ 0, 1, 2 และ 3 ประกอบด้วยคำสังเชิงปฏิบัติการแบบรายบุคคล และรายการกลุ่มภายใต้สถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง จำนวน 5 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ความปลอดภัยในบ้านและโรงเรียน จำนวน 2 สถานการณ์ สถานการณ์ความปลอดภัยจากการใช้ถนน จำนวน 3 สถานการณ์ คะแนนรวม 15 คะแนน

2.3 นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) และพิจารณาข้อความให้ชัดเจนและเหมาะสม แล้วหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยทั้ง 3 ชุด เท่ากับ 0.8 - 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เทคนิคละคร ประกอบด้วย

เทคนิคครูสวมบทบาท (Teacher In Role)

เทคนิคที่ช่วยนำเข้าสู่ประเด็นการเรียนรู้ โดยครูสวมบทบาทเป็นตัวละครนั้น ๆ แล้วใช้คำถามเพื่อให้เด็กเข้าใจลักษณะของตัวละครและเรื่องราว (Farmer, 2012)

เทคนิคภาพนิ่ง (Still Image)

เทคนิคที่ใช้แสดงสิ่งที่ตนเองคิดผ่านท่าทาง มุ่งความสนใจที่การเคลื่อนไหวและการใช้ร่างกายแทนการพูด และใช้เพื่อเตรียมความพร้อมของตัวละครที่จะแสดงในบทบาทนั้น (Neelands & Goode, 1990; Farmer, 2012; MacGregor & Precious, 2014)

เทคนิคเก้าอี้ร้อน (Hot seating)

เทคนิคที่ใช้คำถามที่สะท้อนความคิด ความรู้สึกของตัวละคร เพื่อทบทวนสิ่งที่เรียน และสามารถนำหลังจบบทเรียนหรือเริ่มต้นบทเรียนทั้งคนเดียว คู่ หรือกลุ่ม (Neelands & Goode, 1990; Farmer, 2012; MacGregor & Precious, 2014)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คณากรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ (2543)

นำเสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียน

เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อเรื่องที่เรียน ผู้สอนควรใช้คำถาม หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ในประเด็นต่างๆ

2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนของกิจกรรม โดยครูคอยให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวก

3. ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผล

เป็นการสรุปจากการทำกิจกรรม โดยครูร่วมกับผู้เรียนอภิปรายถึงผลงานหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ค้นพบ และครูจะสนับสนุนเพื่อให้ข้อมูลนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีการสอนโดยใช้การแสดงละคร

ทิตนา แคมมณี (2555) นำเสนอการสอนการใช้การแสดงละคร 6 ขั้น ดังนี้

1. การเตรียมการ ครูจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะใช้ในการแสดงและกระบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินการแสดงให้ชัดเจน
2. การนำเสนอเรื่องหรือตัวปัญหาที่จะใช้ในการแสดง
3. การให้ความรู้ ขั้นตอน หรือรายละเอียดในการแสดง
4. การแสดง ครูจะใช้เทคนิคใดขึ้นอยู่กับลักษณะของการแสดงครั้งนั้น ครูต้องฝึกทักษะการแสดงให้ผู้เรียนก่อนให้ผู้เรียนแสดง
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์สรุปผลการแสดง และสรุปการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมโดยใช้

เทคนิคละครเพื่อ

เสริมสร้างพฤติกรรม

ความปลอดภัย

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผ่านการ

แสดง

ขั้นที่ 4 สรุปการเรียนรู้

พฤติกรรม

ความปลอดภัย
ของเด็กอนุบาล

2.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี ทั้ง 3 ชุด โดยตอนที่ 1 ใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และตอนที่ 2 ใช้การคำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (inter-rater reliability) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี

ชุด ที่	ตอนที่	ค่าความ เชื่อมั่น	ความหมาย	ความสอดคล้อง ระหว่างผู้ประเมิน	
				ข้อที่	ร้อยละความเห็นพ้อง ของผู้ประเมิน
1	1	0.838	แบบวัดมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง		
	2	0.976	แบบวัดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง	1-5	100
2	1	0.974	แบบวัดมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง		
	2	0.916	แบบวัดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง	1-5	100
3	1	0.749	แบบวัดมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง		
	2	0.960	แบบวัดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง	1-5	100

3. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครกับกลุ่มทดลองและการจัดกิจกรรมแบบปกติกับกลุ่มควบคุม ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด 10 สัปดาห์ จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 35 นาที ใช้เวลานอกเหนือจากการเรียนการสอนของโรงเรียน การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเตรียมการทดลอง ระยะดำเนินการทดลอง และระยะหลังการทดลอง รายละเอียดเป็นดังนี้

กลุ่มทดลองผู้วิจัยจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครประกอบด้วย 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 สร้างความสนใจ เป็นการนำเข้าสู่เรื่องราวหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอันตรายและความปลอดภัย โดยครูสวมบทบาทตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง เพื่อสนทนาและตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ ชั้นที่ 2 ให้ความรู้ เป็นการอธิบายเนื้อหาของอันตรายและการปฏิบัติตนให้เกิดความปลอดภัยผ่านการแสดงบทบาทสมมติของครู ชั้นที่ 3 ฝึกฝนผ่านการแสดง เป็นการให้เด็กได้สวมบทบาทของตัวละครตามเรื่องราว ทั้งในสถานการณ์อันตรายและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเพื่อให้ปลอดภัยจากอันตราย ชั้นที่ 4 สรุปการเรียนรู้ เป็นการสะท้อนมุมมองของตัวละครและความรู้สึกของตัวละครนั้นขณะอยู่ในเหตุการณ์ตามเรื่องราว โดยการใช้คำถามเพื่อให้เด็กสะท้อนความคิดความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะแสดงละคร เป็นรายบุคคล คู่ หรือกลุ่ม

กลุ่มควบคุมผู้วิจัยจัดการกิจกรรมแบบปกติประกอบด้วย 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย ชั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นการร่วมกันสนทนาซักถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ โดยใช้คำถาม การแสดง

ตัวอย่างพร้อมการอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสาเหตุ ลักษณะของอันตราย และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ชั้นที่ 3 สรุปการเรียนรู้ เป็นการร่วมกันทบทวนและสรุปความหมายของอันตราย สาเหตุและลักษณะของอันตราย และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง โดยผู้วิจัยใช้เนื้อหาความปลอดภัยเดียวกันในการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครและการจัดกิจกรรมแบบปกติทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นระยะตลอดการทดลอง จำนวน 5 ครั้ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง 1 ครั้ง ระหว่างการทดลอง 2 ครั้ง และหลังการทดลอง 2 ครั้ง แบบแผนการวิจัยแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลองแบบศึกษาสองกลุ่มวัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่ม	ก่อน ทดลอง	ทดลอง	ระหว่าง ทดลอง	วัดความ คงทน	ทดลอง	หลัง ทดลอง	วัด ความ คงทน
E	O1	X1 X2 X3 X4 X5	O2	O3	X6 X7 X8 X9 X10	O4	O5
C	O1		O2	O3		O4	O5

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยของกลุ่มทดลองจากการวัดก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยเท่ากับ 12.88 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเท่ากับ 19.56 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยของกลุ่มทดลอง

พฤติกรรมความปลอดภัย	ก่อน (n=16)		หลัง (n=16)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้เรื่องความปลอดภัย	4.50	2.70	8.38	1.31	-7.519	.000
การปฏิบัติตนให้ปลอดภัย	8.38	1.857	11.19	1.328	-5.119	.000
รวม	12.88	2.84	19.56	1.89	-8.774	.000

*p<.05

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กกลุ่มทดลองสูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเด็กกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยเท่ากับ 19.56 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยเท่ากับ 15.13 รายละเอียดตามตารางที่ 4

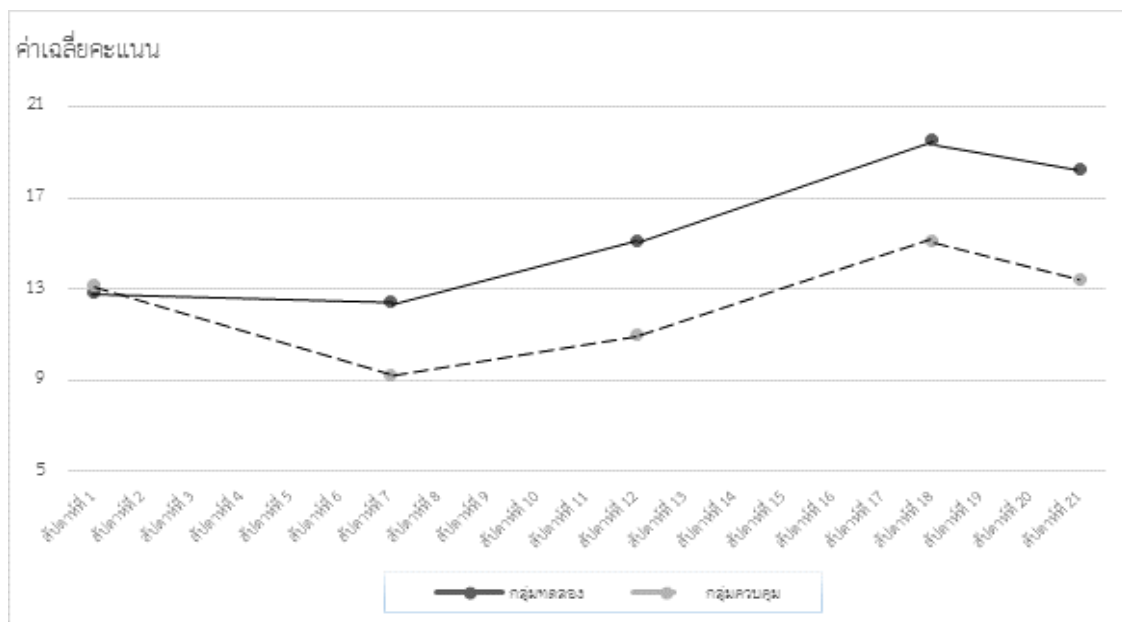
ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมความปลอดภัย	กลุ่มทดลอง (n=16)		กลุ่มควบคุม (n=16)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้เรื่องความปลอดภัย	8.38	1.310	7.25	1.949	1.916	0.066
การปฏิบัติตนให้ปลอดภัย	11.19	1.328	7.88	3.052	3.981	0.001
รวม	19.56	1.896	15.13	4.161	3.881	0.001

*p<.05

3. ผลการเปรียบเทียบความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในแต่ละครั้งแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครสามารถสร้างความคงทนในการเรียนรู้พฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กได้มากกว่าการจัดกิจกรรมแบบปกติ โดยลักษณะเส้นกราฟความคงทนมีความคล้ายคลึงกัน

ค่าความคงทนช่วงแรกระหว่างสัปดาห์ที่ 7 - 12 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัปดาห์ที่ 7 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 12.44 กลุ่มควบคุมที่ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 9.18 สัปดาห์ที่ 12 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 15.12 กลุ่มควบคุมที่ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 11 ส่วนช่วงที่สองระหว่างสัปดาห์ที่ 18 - 21 มีแนวโน้มลดลง โดยสัปดาห์ที่ 18 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 19.56 กลุ่มควบคุมที่ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 15.12 สัปดาห์ที่ 21 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 18.25 กลุ่มควบคุมที่ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 13.43 รายละเอียดแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กกลุ่มทดลองและกลุ่มทดลอง

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยแก่เด็กวัยอนุบาลได้

การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นลำดับขั้น สร้างความสนใจให้เด็กโดยการสวมบทบาทของครูเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเรื่องเพื่อให้ความรู้และใช้คำถามกระตุ้นความรู้ และการเลือกใช้เทคนิคละครเพื่อนำมาจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้มีส่วนร่วม ดึงดูดความสนใจ ให้ทางเลือก และเดาตามความคิดของเด็ก ประกอบกับการฝึกฝนซ้ำ ๆ การลงมือทำซ้ำ ๆ ด้วยตนเอง และการสืบหาคำตอบผ่านสถานการณ์จำลองที่หลากหลาย ดังนี้

การนำเทคนิคครูสวมบทบาทมาใช้ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ช่วยกระตุ้นเด็กให้มีส่วนร่วมและเข้าใจเรื่องราว เทคนิคนี้ควบคุมการดำเนินไปของเรื่อง ตลอดจนพัฒนาการเรื่องราว รวมทั้งกระตุ้นความสนใจ ชวนให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม สร้างทางเลือก กระตุ้นจินตนาการ ให้คำแนะนำ และการใช้คำถามเพื่อสร้างตัวเลือกให้กับเด็ก (Meighan, 2011) เทคนิคครูสวมบทบาทเป็นเทคนิคละครที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่ถูกนำมาใช้ในห้องเรียน ครูสวมบทบาทเป็นตัวละครต่าง ๆ โดยเปิดพื้นที่ให้เด็กแสดงอีกบทบาทซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น เด็กเป็นผู้นำครูเป็นผู้ตาม ครูสามารถควบคุมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็กได้ โดยเด็กมีความมั่นใจมากขึ้นเมื่อครูเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของละคร เทคนิคนี้ยังช่วยทำให้ความสนใจของเด็กยาวนานกว่าการให้คำบรรยายเพียงอย่างเดียว (Ting, 2013) กล่าวคือ ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจสาเหตุและลักษณะของอันตรายที่ถูกต้องเพื่อนำไปสู่การป้องกันตนเองจากอันตรายด้วยการแสดงพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงจากอันตราย

การนำเทคนิคภาพนิ่งมาใช้ในขั้นที่ 3 มีจุดประสงค์ให้เด็กได้เห็นมุมมองที่แตกต่างกันของตัวละครอื่น ๆ (Brown, 2012) ผ่านการใช้ร่างกายของเด็กเพื่อถ่ายทอดหรือแสดงเหตุการณ์ ครูสามารถใช้คำถามร่วมระหว่างการใช้เทคนิคภาพนิ่งเพื่อช่วยให้เด็กได้สะท้อนว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นในเวลานั้น เป็นวิธีการที่ช่วยดึงความสนใจและขยายความเข้าใจของเด็กต่อสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น นอกจากนี้มีประโยชน์ต่อเด็กในการ

สำรวจความคิดของตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไม่รู้ สิ่งที่ไม่เข้าใจ และรวมถึงวิธีการการแก้ปัญหา (Mcgregor & Precious, 2014) ทำให้เด็กป้องกันตนเอง จากอันตรายด้วยการแสดงพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงจากอันตรายได้อย่างถูกต้อง

การนำเทคนิคเก้าอี้ร้อนมาใช้ในชั้นที่ 4 ช่วยพัฒนาวิธีการคิดของเด็กเพื่อเรียนรู้เนื้อหาความปลอดภัยผ่านมุมมองที่หลากหลายจากตัวละครต่าง ๆ ทำให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจสาเหตุและลักษณะของอันตรายเมื่อเด็กสวมบทบาทตัวละครนั้นในสถานการณ์อันตราย และท้าทายให้เด็กคิดอย่างหลากหลายมากขึ้นเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น นำไปสู่โอกาสในการพัฒนาทักษะความคิดขั้นสูงผ่านประสบการณ์ ผ่านการตัดสินใจจากหลากหลายมุมมอง และการประเมินผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ซึ่งเป็นเทคนิคที่ดีที่สุดสำหรับบทวนสิ่งที่เรียนมาและใช้ได้ดีสำหรับการจบบทเรียน

2. ลักษณะเฉพาะของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัย

การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีลักษณะเด่นที่เนื้อหา กล่าวคือ เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีลักษณะคล้ายบทละคร ซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับความปลอดภัย ผู้วิจัยแต่งเรื่องราวที่คำนึงถึงองค์ประกอบนิทานที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล ได้แก่ 1) เนื้อเรื่องที่กระชับ ตรงประเด็น สื่อสารได้ชัดเจน เรื่องราวในนิทานสอดคล้องกับปัญหาของเด็ก และอาศัยการกำหนดฉากเป็นตัวแบ่งลำดับการดำเนินเรื่อง โดยเนื้อเรื่องของนิทานนำเสนอพฤติกรรมที่ต้องลงมือกระทำและปฏิบัติซ้ำ ๆ ทำให้เด็กได้ฟัง ดู และทำตาม 2) ตัวละครที่ดึงดูดความสนใจและหลากหลาย ทั้งตัวละครที่เป็นสัตว์และเป็นคน ตัวละครแต่ละตัวในนิทานถือเป็นตัวแบบที่ดีในแสดงพฤติกรรมความปลอดภัยทำให้เด็กได้เรียนรู้จากตัวแบบที่ดี อันนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องของเด็กเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์อันตราย และ 3) ภาษาที่เข้าใจง่าย ลักษณะเป็นบทสนทนาประกอบการบรรยายของตัวละครต่าง ๆ ในเรื่องที่สัมพันธ์กับสถานการณ์อันตรายที่เกิดขึ้น มีการใช้บทกลอนและชุดคำพูดซ้ำ ๆ ของพฤติกรรมที่คาดหวังที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละสัปดาห์

นอกจากนี้ การแสดงบทบาทที่หลากหลายของตัวละครต่าง ๆ การที่ครูแสดงให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง และให้เด็กปฏิบัติตามไปทีละขั้นตอน การที่让孩子แสดงด้วยตนเอง และการที่ครูแสดงไปพร้อมกับเด็ก เป็นอีกลักษณะเฉพาะของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละคร สอดคล้องกับ (Willard & Furman, 1940) ที่กล่าวว่าวิธีการสอนความปลอดภัยที่ประสบความสำเร็จที่สุดต้องอยู่บนการสอนเชิงบวก และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยเด็กจะเกิดความสนใจในการแสดงออกที่ถูกต้องจากการกระตุ้นเกี่ยวกับความปลอดภัยสามารถบอกวิธีการแสดงออกที่ถูกต้อง ได้รับการฝึกฝนภายใต้การควบคุมดูแลเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง และมีประสบการณ์การตอบสนองที่พึงพอใจ และเจตคติที่ดีจะช่วยให้เกิดการพัฒนาลักษณะนิสัยที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสสสคุณธ อยู่เย็น (2557) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีมีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กชั้นอนุบาล 2 พบว่า การแสดงบทบาทสมมติสามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ทำให้เด็กกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้มากขึ้น

การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครและการจัดกิจกรรมแบบปกติจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องความปลอดภัยเด็กทั้งสองกลุ่มไม่ได้แตกต่างกัน แต่เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีค่าเฉลี่ยคะแนนก้านการปฏิบัติตนให้

ปลอดภัยสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ เนื่องจากขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครทั้ง 4 ขั้น โดยขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ และขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความสอดคล้องกับแบบจำลองขั้นตอนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ Prochaska, DiClemente and Norcross (1998) ในขั้นที่ 3 ขั้นเตรียมตัว ในขั้นนี้เป็นระยะที่ตัดสินใจว่าจะตั้งใจลงมือกระทำการปรับเปลี่ยน และมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเป้าหมาย สนับสนุนความมุ่งมั่น และเพิ่มพูนศักยภาพ อันนำไปสู่การลงมือกระทำ การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครในขั้นที่ 3 ฝึกฝนผ่านการแสดง และ ขั้นที่ 4 สรุปการเรียนรู้ สอดคล้องกับแบบจำลองขั้นตอนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ ในขั้นนี้บุคคลพิสูจน์ว่าตนเองพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพฤติกรรม โดยทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาของตนโดยคนอื่นสามารถสังเกตเห็นได้เกิดเป็นรูปแบบใหม่ของความคิด อารมณ์ ความรู้สึก หรือ พฤติกรรม และขั้นที่ 5 ขั้นดูแลรักษา (Maintenance Stage) ขั้นนี้เป็นระยะสุดท้ายของขั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในขั้นนี้บุคคลสามารถกระทำพฤติกรรมเป้าหมายได้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นระยะเวลาติดต่อกัน

3. การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครทำให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัย

การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยเป็นไปตามหลักจิตวิทยา พื้นฐานของการเรียนเรื่องความปลอดภัย คือ “กฎของการใช้” เป็นสิ่งสำคัญที่สุดมากกว่าการสอนในด้านอื่น ๆ เนื่องจาก 1) ความปลอดภัยเป็นเรื่องของวิถีการดำรงชีวิต 2) เจตคติและอุปนิสัยด้านความปลอดภัยไม่ใช่สิ่งที่หยิบยื่นให้แก่เด็ก แต่เป็นสิ่งที่เด็กต้องพัฒนาขึ้นจากตัวเด็กเอง และ 3) การควบคุมหรือดูแลความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกฎการใช้สามารถนำไปใช้ได้กับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดและพฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิด และ 4) การควบคุมพฤติกรรมและการปฏิบัติด้านความปลอดภัยควรเริ่มต้นจากสิ่งง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และทำให้เกิดความต่อเนื่องในระยะเวลาอันนานเท่าที่จะสามารถนานได้ เพราะการทำซ้ำจะช่วยให้พฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดฝังอยู่ในตัวเด็ก บทกลอน และชุดคำพูดซ้ำ ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหา สอดคล้องกับพรพิมล บัวผดุง (2556) ที่ศึกษาการใช้คำคล้องจองภาษาไทยประกอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กวัยอนุบาล พบว่า การใช้คำคล้องจองช่วยพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ทั้งจากการฟัง พูด อ่าน เขียน และรู้ความหมายของคำศัพท์ได้สูงขึ้น รวมทั้งการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในแต่ละสัปดาห์ของแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครช่วยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยที่น่าพอใจทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ และนานขึ้นในสถานการณ์เดียวกันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Willard & Furman, 1940) เห็นได้จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความปลอดภัยในแต่ละครั้งของเด็กกลุ่มควบคุมและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในแต่ละครั้งสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครสามารถสร้างความคงทนในการเรียนรู้พฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กได้

การที่ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในช่วงแรกลดลงหลังจากการสอนในสัปดาห์ที่ 7 อาจเนื่องมาจากการปรับตัวของเด็กซึ่งยังไม่คุ้นเคยกับวิธีสอนแต่เมื่อเวลาผ่านไป พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยสูงขึ้น และเมื่อจัดกิจกรรมซ้ำในช่วงที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยสูงขึ้นเช่นกัน ความคงทนของพฤติกรรมความปลอดภัยในเด็กกลุ่มทดลองมิได้ปรากฏให้เห็นในทันทีหลังจากได้รับการจัด

กิจกรรมโดยใช้เทคนิคละคร แต่ต้องอาศัยการทิ้งช่วงระยะเวลาไว้ระยะหนึ่งจึงปรากฏพฤติกรรมให้เห็น เพราะอุปนิสัยด้านความปลอดภัยมิใช่สิ่งที่หยิบยื่นให้แก่เด็กได้ แต่เป็นสิ่งที่เด็กต้องพัฒนาขึ้นจากตัวเด็กเองจากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นทักษะ ซึ่งความต่อเนื่อง ความเข้มข้น ความคงทน และความเชื่อมั่นของการแสดงพฤติกรรมความปลอดภัยจะลดลงเมื่อไม่ได้ใช้ (Willard & Furman, 1940)

4. แบบอย่างเป็นสิ่งสำคัญอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กได้

การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยมีการนำเทคนิคครูสวมบทบาทมาใช้ เทคนิคนี้ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ที่มีความหมาย และช่วยทำให้ความสนใจของเด็กยาวนานกว่าการให้คำบรรยายเพียงอย่างเดียว (Ting, 2013) โดยบทบาทของตัวละครที่ครูเลือกนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนดไว้ ได้แก่ เพื่อกระตุ้นความสนใจ เพื่อควบคุมการแสดง เพื่อชวนให้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างทางเลือกและความคลุมเคลือ เพื่อกระตุ้นจินตนาการ เพื่อช่วยให้บรรลุข้อตกลง และ เพื่อช่วยให้คำแนะนำและขอคำแนะนำ ซึ่งบทบาทของครูโดยภาพรวม คือ การเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับ Mobley and Evashevski (2000) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมทางสุขภาพ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กในวัยอนุบาลด้วยเช่นกัน เนื่องจากแบบอย่างช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเป็นแนวทางที่ช่วยให้เด็กเตรียมรับมือกับเหตุการณ์อันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้น และแบบอย่างอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1985 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2559) ที่กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีบรรทัดฐานเชิงจิตวิสัยด้านบวก บุคคลจะเชื่อและรับรู้ว่าการกระทำนั้นอาจเป็นเพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน ครู ฯลฯ ต้องการหรือไม่ต้องการให้กระทำพฤติกรรมนั้น บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและตั้งใจกระทำพฤติกรรมนั้น รวมทั้ง มีแรงจูงใจที่จะลอกเลียนแบบหรือคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

5. พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ปรากฏขึ้นหลังจากการใช้การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละคร

หลังจากใช้การจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัย พบว่า เด็กกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมระมัดระวังตนเองและผู้อื่นมากขึ้น เช่น การตะโกนเตือนเพื่อนคนอื่นในห้องเมื่อต้องเดินผ่านทางเดินที่มีช่องระบายน้ำ หรือทางเดินต่างระดับให้เพื่อนเดินอย่างระมัดระวัง การใช้แขนและร่างกายเพื่อป้องกันเพื่อนให้ออกห่างจากแอ่งน้ำบนพื้น การชี้และบอกเพื่อนเมื่อเดินผ่านกระถางดอกไม้ในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เพื่อนจับดอกไม้ เด็กกลุ่มทดลองเดินบนทางเท้าจากบริเวณหน้าโรงเรียนเมื่อผู้ปกครองมาส่งในตอนเช้าจนไปถึงห้องเรียน หรือเด็กจับมือพ่อและเดินข้ามทางม้าลายเพื่อข้ามถนนขณะเดินทางกลับบ้านตอนเย็นหลังเลิกเรียน เป็นต้น แสดงให้เห็นการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุและลักษณะของอันตรายและการปฏิบัติให้ปลอดภัยด้วยการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่อันตราย รวมทั้งการสื่อสารกับผู้ใหญ่เมื่อพบเห็นสถานการณ์อันตราย จากในห้องเรียนมาสู่การดำเนินชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพื้นฐานของการเรียนเรื่องความปลอดภัย คือ “กฎของผลลัพธ์” ผลลัพธ์จากการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยที่น่าพอใจทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ และนานขึ้นในสถานการณ์เดียวกันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Willard & Furman, 1940) และพฤติกรรมดังกล่าวแสดงว่าเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ การที่เด็กรู้จักปกป้องตนเอง รู้จักหลีกเลี่ยงหรือหยุดการกระทำตามใจตนเองได้ ถือว่าเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ เพราะการจัดกิจกรรมโดย

ใช้เทคนิคละครช่วยให้เด็กได้รู้จักและแสดงการควบคุมตนเอง ฝึกปฏิบัติตามกฎข้อบังคับต่าง ๆ ทำให้เด็กได้ประเมินกฎระเบียบด้านความปลอดภัย เพื่อให้เกิดการยอมรับและการปฏิบัติตาม (Florio, 1979)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการนำการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครไปใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยในด้านอื่น ๆ ของเด็กตามบริบทของสภาพปัญหาหรือตามบริบทของโรงเรียนที่นำกิจกรรมไปใช้
2. ควรมีการศึกษาโดยเพิ่มระยะเวลาของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปีในเนื้อหาบางเนื้อหาเพื่อให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมความปลอดภัยได้ในสถานการณ์จริง
3. ควรมีการศึกษาโดยเพิ่มระยะเวลาของการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคละครเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยของเด็กอายุ 4 ปี เพื่อศึกษาช่วยระยะเวลาที่เกิดพฤติกรรมที่คงที่ของเด็กต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมทางหลวง, กระทรวงคมนาคม. (2555). รายงานประจำปี 2555 อุบัติเหตุบนทางหลวงแผ่นดินปี 2555. คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทิตนา ขมมณี. (2555). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รสสุคนธ์ อยู่เย็น. (2557). “ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อ ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2”. *Veridian E-Journal*, 7(2), 779-787.
- พรพิมล บังผดุง. (2556). “ผลของการใช้คำคล้องจองภาษาไทยประกอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อการเรียนรู้ คำศัพท์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งสีเสียด อาเภอบางสะพานน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1”. *Veridian E-Journal*, 6(2), 655-664.
- อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์. (2559). “คุณภาพเด็กปฐมวัย”. โครงการหน่วยสนับสนุนการวิจัยเชิงวิชาการเพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนศักยภาพเด็กเยาวชน และครอบครัว. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร: ปิเคเคโปร.

ภาษาต่างประเทศ

- Athey, A. M. (1995). "Pediatric injury control: Strategies for the nurse practitioner". **Nurse Practitioner Forum**, 6, 167-172.
- Barnes. L. L., Lewis. T. T., Aiello. A. E., Leurgans. S. & Kelly. J. (2010). "Self-reported experiences of everyday discrimination are associated with elevated C-reactive protein levels in older African-American adults". **Brain, Behavior, and Immunity**, 24, 438-443.
- Barth. R.P. (1992) "Child sexual abuse prevention: Research review and recommendations". **Social Work Research and Abstracts**, 28, 6-15.
- Beck, K. V., & Miltenberger, R.G. (2009). "Evaluation of a commercially available program and in situ training by parents to teach abduction-prevention skills to children". **Journal of Applied Behavior Analysis**, 42, 761-772.
- Bowell, P., & Heap, B. S. (2013). **Planning process drama enriching teaching and learning**. (2 ed). New York: Routledge.
- Brown, J. R. (2012). **The Routledge companion to actors' Shakespeare**. New York: Routledge.
- Centers for disease Control and Prevention. (2011). **10 leading cause of injury deaths by age group highlighting unintentional injury deaths, United States 2007**. Available from <http://www.cdc.gov/injury/wisqars/LeadingCauses.html>
- Farmer, D. (2012). **Learning through Drama in the primary years**. Norfolk: David Farmer.
- Florio, A. E. (1979). **Safety education** (5 ed). New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- Ginsburg, H., & Oppen, S. P. s. (1969). **Theory of Intellectual Development: An Introduction: Englewood Cliff**. New York: Prentice-Hall, Inc.
- Hanley, G. P., Jin, C. S., Vanselow, N. R., & Hanratty, L. A. (2014). "Producing meaningful improvements in problem behavior of children with autism via synthesized analyses and treatments". **Journal of Applied Behavior Analysis**, 47(1), 16-36.
- McGregor, D., & Precious, W. (2014). **Dramatic Science: Inspired Ideas for Teaching Science Using Drama Ages 5-11**. New York: Routledge.
- Meighan, R. (2011). **Drama start, drama activities, plays and monologues for young children**. Dublin: Jem Books.
- Neelands, J., & Goode, T. (1990). 2000. **Structuring Drama Work: A Handbook of Available Forms in Theatre and Drama**.
- Prochaska, J., DiClemente, C., & Norcross, J. (1998). Stages of change: Prescriptive guidelines for behavioral medicine and psychotherapy. **Psychologist's desk reference**, 220-235.

Ting, K-y. (2013). Reflections on a Teacher-In-Role Approach in the Classroom. **Asian Social Science**, 9 (15), 1.

Willard, H. H., & Furman, N. H. (1940). **Elementary quantitative analysis; theory and practice**. New Jersey: Prentice Hall.